

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Proiect FAST „Facilitarea Accesului la Studii pentru Tineri”

CAMPANIE DE CONȘTIENTIZARE

„DIZABILITATEA – ALTFEL, DAR LA FEL”.
GHID DE CONȘTIENTIZARE ȘI BUNE PRACTICI
PRIVIND INCLUZIUNEA PERSOANELOR/
STUDENȚILOR CU DIZABILITĂȚI

Despre proiect

Proiectul FAST

Facilitarea Accesului la Studii pentru Tineri

Își propune să contribuie la construirea unui mediu universitar incluziv, empatic și echitabil, în care fiecare student este valorizat pentru ceea ce este și sprijinit pentru a-și atinge potențialul academic și uman. Ghidul de față este un instrument de conștientizare, reflecție și acțiune, dedicat întregii comunități academice din cadrul Universității Petrol-Gaze din Ploiești.

OBIECTIVELE PROIECTULUI

- Crearea unui mediu universitar incluziv, bazat pe respectarea drepturilor și nevoilor studenților cu dizabilități.
- Creșterea empatiei și a nivelului de conștientizare prin exerciții experiențiale care simulează bariere senzoriale, motorii și locomotorii.
- Promovarea bunelor practici și a strategiilor incluzive în învățământul superior.

SCOPUL GHIDULUI

Creșterea gradului de conștientizare și empatie a membrilor comunității academice față de problematica dizabilității și a incluziunii studenților cu dizabilități, în vederea amplificării accesului și a echității în educația superioară.

Dizabilitatea – o formă de diversitate umană

Dizabilitatea poate fi înțeleasă ca o expresie a diversității umane, care ne invită să ne exercem empatia și umanitatea. Ea nu definește persoana, ci reprezintă o dimensiune a condiției umane, secundară identității personale. Barierele reale nu sunt dizabilitățile în sine, ci atitudinile, prejudecățile și concepțiile greșite care limitează participarea deplină a persoanelor cu dizabilități în viața comunității. Empatia devine astfel o „rampă de sprijin” – o punte care ne apropie unii de alții și care contribuie la propria noastră desăvârșire morală.

EXERCITII DE EMPATIE

Învăță prin experiență

Exercițiile propuse au rolul de a transforma informația teoretică în trăire directă, facilitând înțelegerea barierelor cu care se pot confrunta persoanele cu dizabilități și stimulând reflecția personală și empatia.

1. „Descoperă lumina în întuneric”

Scop: conștientizarea dificultăților asociate dizabilităților vizuale și dezvoltarea încrederii reciproce.

Desfășurare:

Un participant este legat la ochi cu o eșarfă și este ghidat de un coleg pe un traseu scurt (de exemplu, din sala de curs până la ușă sau pe hol). Colegul descrie verbal mediul și obstacolele. Ulterior, rolurile se inversează.

Reflecție:

Cum v-ați simțit atunci când nu puteați vedea?

Ce emoții au apărut când ați fost responsabil pentru ghidarea celuiilalt?

Ce ați învățat despre comunicare și încredere?

EXERCITII DE EMPATIE

Învată prin experiență

2. „Experiență limitativă cu mâna non-dominantă”

Scop: Înțelegerea dificultăților motorii fine și a impactului acestora asupra activităților academice uzuale.

Desfășurare:

Participanții scriu cu mâna non-dominantă mesajul: „Fiecare persoană are o strălucire unică. Trebuie doar să știm cum să o vedem.”

Reflecție:

Cum a fost procesul de scriere?

Ce ați simțit: frustrare, nesiguranță, amuzament?

Cum se pot schimba așteptările noastre față de performanța celorlalți?

3. „Ascultă fără sunet”

Scop: conștientizarea barierelor de comunicare întâlnite de persoanele cu dizabilități auditive.

Desfășurare:

Un scurt mesaj sau o explicație este transmisă fără sunet (doar prin mimică și gesturi), iar participanții încearcă să o înțeleagă. Alternativ, se poate folosi un material video fără sunet.

Reflecție:

Ce informații au fost ușor de înțeles și care au lipsit?

Cât de important este suportul vizual în comunicare?

EXERCITII DE EMPATIE

Învățată prin experiență

4. „Un pas în plus”

Scop: explorarea impactului dizabilităților locomotorii asupra vieții cotidiene și academice.

Desfășurare:

Participanții sunt rugați să parcurgă un traseu imaginar sau real luând în considerare restricții de mobilitate (de exemplu, fără a folosi scările, cu mișcări limitate ale brațelor).

Reflecție:

Ce obstacole ați identificat în mediul universitar?

Cum v-ar influența aceste limitări accesul la cursuri și activități?

5. „Puzzle de gânduri și emoții”

Scop: stimularea reflecției asupra propriilor atitudini și emoții față de dizabilitate.

Desfășurare:

Participanții răspund individual, în scris sau verbal, la următoarele întrebări:

Ce gânduri și emoții apar atunci când interacționați cu o persoană cu dizabilități?

Ce credeți că simte o persoană cu dizabilități atunci când este discriminată?

Care sunt nevoile comune tuturor studenților și care sunt cele specifice?

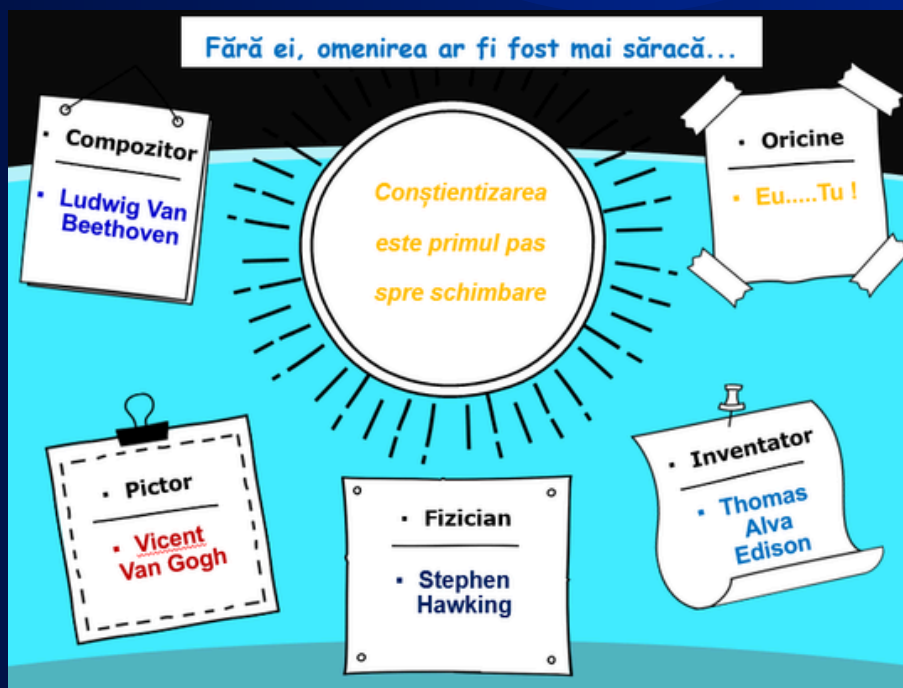
Exercițiile pot fi adaptate în funcție de contextul educațional și de specificul grupului.

Știi că...?

Persoanele cu dizabilități reprezintă aproximativ un sfert din populația României, fiind prezente în toate categoriile de vârstă. Această realitate subliniază necesitatea unor politici educaționale incluzive și a unei schimbări de mentalitate la nivel social și instituțional.

15 %

Perspectiva asupra dizabilității

Și Incluziunea

Medical Model
of Disability

Social Model of
Disability

Perspective asupra dizabilității

Dizabilitatea este o condiție, nu o alegere.

Abordarea actuală pune accent pe modelul social al dizabilității, care evidențiază relația dintre individ și modul în care societatea răspunde nevoilor sale.

Dizabilitatea este un termen-umbrelă ce include limitări de activitate și restricții de participare, rezultate din interacțiunea dintre persoană și mediul înconjurător.

Persoanele cu dizabilități nu formează un grup omogen; fiecare experiență este unică

Incluziunea – de la concept la practică

Incluziunea presupune combaterea excluziunii sociale și asigurarea participării active a tuturor persoanelor la viața educațională, culturală și socio-economică. În educație, aceasta înseamnă:

- eliminarea barierelor din calea învățării;
- valorizarea diferențelor ca resurse;
- garantarea dreptului la educație pentru fiecare student.

Incluziunea – responsabilitatea întregii comunități academice

Universitatea are rolul de agent al schimbării, promovând normalizarea dizabilității și bunăstarea tuturor. Incluziunea aduce beneficii reale: dezvoltare personală și profesională, creativitate, performanță academică și reducerea abandonului universitar. Declararea dizabilității este un act voluntar, iar respectarea alegerii fiecărui student este esențială.

Sprijin și strategii incluzive

Incluziunea se construiește prin suport social, servicii de consiliere, colaborare și adaptarea constantă a mediului educațional. Strategiile incluzive vizează accesibilizarea informațiilor, utilizarea tehnologiilor asistive și flexibilizarea metodelor de predare, învățare și evaluare.

Drepturile studenților cu dizabilități

Studenții cu dizabilități beneficiază de drepturi specifice privind accesul, evaluarea, resursele educaționale, serviciile de sprijin și condițiile de studiu, menite să asigure egalitatea de șanse și valorificarea potențialului individual.

Incluziunea autentică presupune recunoașterea dizabilității ca experiență personală și interacțională, înțelegerea diversității identităților și asumarea responsabilității instituționale de a elimina barierele. Doar prin empatie, reflecție critică și acțiune comună putem construi o comunitate academică echitabilă și accesibilă pentru toți.

DIZABILITATEA

**ALTFEL, DAR LA
FEL.**

„O comunitate devine cu adevărat puternică atunci
când fiecare membru este văzut, auzit și valorizat,
dincolo de orice dizabilitate.”